

## แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ในรายวิชาการ สอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

The Guidelines for Development of Standard  
Based Model in English subject at Primary Education  
level for the English Program students in Teaching  
English for Primary Education course

ชลชลิตา กมฺุทธรภิชัย<sup>1</sup>

Chonchalita Kamutthapichai

### บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในกลุ่มโรงเรียนเมืองนครชุม จังหวัด กำแพงเพชร จำนวน 11 โรงเรียน 2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียน การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา 3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยกระบวนการกลุ่ม วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ ขั้นตอนที่ 1) ขั้นเตรียมการ ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ จำนวน 19 คน ขั้นตอนที่ 2) ขั้นวางแผนพัฒนา การแผนการจัดการเรียนการสอน ที่สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น และจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอน และ

---

<sup>1</sup>ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ขั้นตอนที่ 3) ชั้นปฏิบัติการ ลงมือดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้จัดทำขึ้นและเก็บรวบรวมข้อมูล ระยะเวลาในการวิจัย ตั้งแต่เดือนมกราคม – เดือนเมษายน พ.ศ. 2562 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ แบบสอบถาม แผนการจัดการเรียนการสอน และแบบสังเกตการสอน สรุปผลการวิจัย 1) จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นและสภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างสรุปได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนควรมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ทางการสอนภาษาอังกฤษ มีวิธีถ่ายทอดที่ดี มีจิตวิทยาในการสอน พูดภาษาอังกฤษชัดเจนและถูกต้องตามหลักการออกเสียง การเน้นคำ การใช้ น้ำเสียง สอนตามธรรมชาติไม่เร่งรีบ เข้าใจผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน กระตุ้นให้เด็กนักเรียนกล้าแสดงออกและถึงจุดเด่นทางด้านภาษาอังกฤษของแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างความคุ้นเคย เป็นกันเอง เข้าใจผู้เรียน เพื่อเด็กจะได้กล้าแสดงออก พูดภาษาอังกฤษตลอดเวลาที่สอน แจ่มกฎ ระเบียบ กติกาในการเรียน เข้าใจพื้นฐานของเด็กแต่ละคน สร้างทัศนคติให้รักการเรียนภาษาอังกฤษ เน้นการท่องจำในบางเรื่อง แต่ควรฝึกให้เด็กเกิดการคิดให้มากที่สุด สอนสิ่งใกล้ตัว ให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ หลากหลายรูปแบบ 2) การจัดทำแผนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการจำเป็น โดยการออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษโดยใช้กระบวนการสื่อสาร 3) การดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบขึ้น พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจสามารถระบุกิจกรรมที่ชอบในการเรียนภาษาอังกฤษได้

**คำสำคัญ:** การสอนภาษาอังกฤษ / การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา / แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

## Abstract

This research study aimed to 1) study the generalities, problems, and needs in English language teaching at primary education level in schools under the Office of Kamphaeng Phet primary educational service area included 11 schools 2) develop guidelines for teaching and learning English at the primary education level and 3) evaluate to affirm professional development for teaching and learning English approach by group seminar. The research method is divided into 3 steps as follow, step 1 Preparation step was study the generalities, problems, and needs in English language teaching at primary education level. The sample was the director and English teachers included 19 people. Step 2 Development planning was to design lesson plans that was consistent with current conditions, problems and needs. Step 3 Procedure step was teaching according to the lesson plan that has been prepared and collected the data. The research duration was between January to April, 2019. The research tool were interview form both formal and informal form, questionnaire form, lesson plans, and observe check. The result found that 1) from the study of current conditions, problems, needs and conditions and the teaching and learning of English language, it was found that the opinions of the sample group were concluded that the management of English language teaching teachers should have expertise and experience in teaching English. Have psychology in teaching, speak English clearly and correctly according to the pronunciation and principle, emphasizing the use of tone. Teach naturally without hurry and understand learners thinking about the differences of learners. Encourage students to dare to express themselves and the strengths of each English person to use. Create

familiarity, familiarity, understand learners. So that children can express themselves. Speak English all the time, teach, report rules, rules of study and understand the basics of each child. Create an attitude to love learning English focus on memorization in some topics. Should train the child to think as much as possible teaching things near for students to use in daily life. There are a variety of new teaching techniques. 2) Preparation of the lesson plans in accordance with current conditions, problems and needs by designing the lesson plans to encourage learners to practice English skills using communication language teaching (CLT). 3) The teaching and learning process according to the instructional management lesson plan that was designed has found that students were satisfied. They able to identify the activities that they were like learning in English.

**Keywords:** English Teaching / English Teaching at Primary Education / Guidelines for Development in English Teaching

## บทนำ

นักศึกษาครูที่จะไปประกอบอาชีพในอนาคตโดยเฉพาะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หรือภาษาอังกฤษควรสอนภาษาอังกฤษในแนวทางที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะต่าง ๆ ที่สามารถนำไปใช้เพื่อการดำรงตนอยู่ได้ในเวทีการแข่งขัน หรือภายใต้ประเทศสมาชิกอาเซียน ซึ่งแนวคิดด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่มีหลักการตรงตามความต้องการในการพัฒนาความรู้และทักษะให้กับผู้เรียนนั้น มี 4 ประการ คือ ความรู้เนื้อหาภาษาอังกฤษ ทักษะการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ ทักษะการคิด และ การตระหนักรู้วัฒนธรรมนานาชาติ แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษแบบ CLIL (Content Language

Integrated Learning) หรือการเรียนรู้ด้วยการผสมผสานภาษากับเนื้อหา เนื่องจากเป็นแนวคิดซึ่งมีองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ 4 ด้าน (4 Cs) คือ เนื้อหา (Content) การสื่อสาร (Communication) การรู้คิด (Cognition) และ วัฒนธรรม (Culture) (Bentley, 2010, p.51) ภาษาอังกฤษได้ถูกกำหนดไว้ใน กฎบัตรอาเซียน (มาตรา 34) ให้เป็นภาษาสื่อกลางในการดำเนินงานและการ ติดต่อสื่อสารระหว่างกันในกลุ่มประชาคมอาเซียน ภาษาอังกฤษมีความสำคัญ อยู่แต่เดิม เนื่องจากเป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสารกันทั่วโลก มีฐานะเป็นเครื่องมือ ทางธุรกิจ เครื่องมือในการเข้าถึงวิทยาการ ความรู้และความบันเทิงที่ หลากหลายและทันสมัย การเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญ เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งมิติในการเตรียมคนให้พร้อมเพื่อเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการ ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (The ASEAN Charter, 2015, p.29)

การสอนภาษาอังกฤษที่ผ่านมานั้นสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ คือ การสอนแบบไวยากรณ์ (Grammar Translation) และการสอนแบบ สื่อสาร (Communicative Language Teaching) แต่ส่วนใหญ่เน้นการ สอนไวยากรณ์เป็นหลัก อาจจะเป็นเพราะว่าเป็นการสอนที่มีการวัดและ ประเมินผลโดยการทดสอบ จึงไม่คำนึงถึงการสื่อสารเท่าไรนัก เมื่อนำไปใช้ เพื่อการสื่อสารก็ไม่สามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภาษามีความสำคัญใน การฐานะที่เป็นเครื่องมือในการสื่อสารและต้องประกอบด้วยทักษะและความ รอบรู้ ได้แก่ ทักษะทางภาษา (linguistic Skills) ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Skills) และความรู้เรื่องวัฒนธรรม (Culture Knowledge) หลายคนเชื่อว่าสิ่งที่เหมาะสมและควรในวัฒนธรรมของตนเป็นแนวคิดแนวปฏิบัติ เดียวกันในวัฒนธรรมอื่น ๆ ด้วย ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ผู้ที่เกิดและเติบโตใน กรอบวัฒนธรรมใด ๆ ย่อมได้รับการกล่อมเกลาให้เชื่อและปฏิบัติตนภายใต้ กรอบวัฒนธรรมนั้น ๆ การเรียนรู้แบบย้อนกลับมามองและคิดทบทวน (Reflection Thinking) นี้ช่วยให้เกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์และหาเหตุผลที่ จะนำมาซึ่งความตระหนักทางวัฒนธรรม อุปสรรคที่มีต่อการสื่อสารระหว่าง วัฒนธรรม คือ การเกิดแนวคิดแบบฝังหัวหรือแนวคิดแบบเหมารวม (Overgeneralization) ต่อกลุ่มชนอื่น ส่งผลให้เกิดอคติ (Prejudice) ซึ่งมัก

นำไปใช้ตัดสินคนที่มาจากกลุ่มคนที่ตนมีแนวคิดฝังหัว เมื่อไม่สามารถควบคุมอคติได้ก็เกิดการเหยียดหยาม อันมีสาเหตุมาจากความแตกต่างของเรื่องภูมิภาค ความเชื่อ สีมัวชาติพันธุ์ ทำให้เกิดการปฏิบัติโดยอคติ ซึ่งแน่นอนว่าเป็นอุปสรรคตัวสำคัญที่ขัดขวางการสื่อสารระหว่างวัฒนธรรม (วิริงรอง บุญนุช, 2555, หน้า 11 – 63) สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ (2549, หน้า 25) ได้กล่าวถึงปัญหาของการสอนภาษาอังกฤษ อันเป็นที่มาของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (พ.ศ. 2549 – 2553) สรุปได้ว่า ปัญหาของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือในระดับประถมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ที่สำคัญได้แก่ ด้านการเรียนการสอน และความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนยังไม่เพียงพอ ด้านการเรียนการสอน เป็นการสอนแบบเน้นไวยากรณ์และการท่องคำศัพท์ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษแบบสื่อสารได้ อีกส่วนหนึ่งเป็นปัจจัยจากบรรยากาศภายในและนอกชั้นเรียนที่ไม่เอื้อต่อการให้ผู้เรียนใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ส่วนปัญหาด้านความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของครูผู้สอนนั้นพบว่า ยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนในระดับประถมศึกษากว่าร้อยละ 80 ไม่ได้จบวิชาเอกภาษาอังกฤษและมีภาระงานต้องสอนหลายกลุ่มสาระ รวมทั้งมีภาระงานอื่นที่นอกเหนือจากการสอนเป็นจำนวนมาก (จิระพร ชะโน, 2559, หน้า 3)

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาผ่านรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา เพื่อเป็นการวางรากฐานสำคัญด้านการศึกษาที่สามารถสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศ ซึ่งภาษาอังกฤษมีความสำคัญเพราะเป็นภาษาราชการในอาเซียน ผู้เรียนจะพัฒนาได้ต้องเริ่มจากครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านการสอน

ภาษาอังกฤษ สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้ และสามารถจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้อย่างมีประสิทธิภาพ

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในกลุ่มโรงเรียนเมืองนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 11 โรงเรียน
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา
3. เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลพื้นฐาน คือ ผู้อำนวยการ หัวหน้าหมวด ครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในกลุ่มโรงเรียนเมืองนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 11 โรงเรียน จำนวน 19 คน กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองและประเมินแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 27 คน และครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษของแต่ละโรงเรียนที่ทำหน้าที่เป็นครูพี่เลี้ยง จำนวน 14 คน

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ได้ดำเนินการตามลักษณะของกระบวนการวิจัยและพัฒนา และประยุกต์ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยปฏิบัติการ

อย่างมีส่วนร่วม ซึ่งมีขั้นตอนการวิจัยประกอบด้วย 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการ ขั้นตอนที่ 2 ขั้นวางแผนพัฒนา และขั้นตอนที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ

### ขั้นเตรียมการ

ตรงกับวัตถุประสงค์ย่อยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับ ประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชรเขต 1 ในกลุ่มโรงเรียนเมืองนครชุม จังหวัด กำแพงเพชร จำนวน 11 โรงเรียน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1. การศึกษาความต้องการของสถานศึกษาในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา 2. การศึกษาเอกสาร 3. การศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสถานศึกษาจำนวน 5 คน คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ และ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ เป็นการ สัมภาษณ์แบบเจาะลึก มีประเด็นสัมภาษณ์ 3 หัวข้อ คือ การเข้าร่วมประชุม เรื่องหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวทางในการดำเนินงานพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา ความสำคัญในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและ นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา การสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2/2562 จาก การสัมภาษณ์ แบบสอบถามและเอกสารบันทึก นอกจากนี้ใช้กล้องถ่ายรูป บันทึกภาพไว้ด้วย

### การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) แล้วนำเสนอด้วยการบรรยายในเรื่อง ความต้องการของสถานศึกษาในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอน



ภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษา สภาทั่วไปและ  
สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

2. การวิเคราะห์แบบสอบถามครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับ  
ประถมศึกษา เรื่องความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน  
ภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา และการจัดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน  
เสนอโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละและการวิเคราะห์เนื้อหา

## 2. การศึกษาเอกสาร

ในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับ  
ประถมศึกษา ในครั้งนี้ได้กำหนดกรอบมโนทัศน์จากเอกสารและงานวิจัยที่  
เกี่ยวข้อง 4 เรื่อง คือ

1. ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร
2. ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรภาษาอังกฤษ
3. ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
4. สาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับ

ประถมศึกษา

## 3. สภาพการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลพื้นฐานในโรงเรียนระดับประถมศึกษา  
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 ในกลุ่ม  
โรงเรียนเมืองนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 11 โรงเรียน เพราะเป็น  
โรงเรียนในเขตพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ที่นักศึกษาโปรแกรมวิชา  
ภาษาอังกฤษจะได้ดำเนินการเก็บข้อมูลและปฏิบัติงานได้อย่างสะดวก โดย  
ดำเนินการดังนี้

1. สัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาแบบไม่เป็นทางการ ประเด็น  
สัมภาษณ์ 4 หัวข้อ คือ แนวทางในการพัฒนาหลักสูตรภาษาอังกฤษ จุดเน้นใน  
การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน  
บุคลากรฝ่ายภาษาอังกฤษ แนวคิดและแผนพัฒนาส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนใน  
การเรียนภาษาอังกฤษ

2. แจกแบบสอบถามให้กับครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา จำนวน 14 คน โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดให้เลือกตอบอย่างอิสระ แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทางสังคม ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

### ขั้นวางแผนพัฒนา

ตรงกับวัตถุประสงค์ย่อยข้อ 2 เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในกลุ่มโรงเรียนเมืองนครชุม จำนวน 14 คน เพื่อจัดกลุ่มสนทนาในการหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษวิธีดำเนินการวิจัย

1. นำผลสรุปในขั้นตอนที่ 1 มาวางแผนรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษเป็นผู้ออกแบบ กำหนดสาระการเรียนรู้ วิธีการสอน สร้างแบบทดสอบ และออกแบบการจัดการเรียนการสอน คนละ 1 ชั่วโมง

2. ให้นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษดำเนินการทดลองสอนให้กับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองนครชุม จำนวน 11 โรงเรียน และให้ครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในโรงเรียนนั้น ๆ เป็นครูพี่เลี้ยง

3. จัดการสนทนากลุ่มสำหรับครูพี่เลี้ยงเพื่อประเมินและหาแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1. การจดบันทึกจากการจัดกลุ่มสนทนา และ 2. แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับครูพี่เลี้ยงที่จะใช้ประเมินนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษในการสอน มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า ในระดับความคิดเห็น มาก ปานกลาง น้อย

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการจัดกลุ่มสนทนาและแบบสอบถาม นอกจากนี้ใช้กล้องถ่ายรูปรูปและการบันทึกภาพวิดีโอการสอนของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) แล้วนำเสนอด้วยการบรรยายวิเคราะห์แบบสอบถามโดยใช้คำร้อยละและวิเคราะห์เนื้อหา

### ขั้นปฏิบัติการ

ตรงกับวัตถุประสงค์ข้อย่อยที่ 3 เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ ที่ได้ทำการปฏิบัติการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ให้กับนักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเมืองนครชุม จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2, 3 ที่นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษได้พัฒนาขึ้น และ 2. แบบนิเทศการสอน

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากการตรวจแผนการเรียนรู้ของนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษและจากการตรวจสอบภาพวิดีโอการสอนภาษาอังกฤษและแบบนิเทศจากครูพี่เลี้ยง

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป โดยใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย แล้วนำเสนอด้วยการบรรยายและวิเคราะห์เชิงเนื้อหาวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบนิเทศโดยใช้วิธีการทางสถิติคือคำร้อยละและวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

### สรุปผลการวิจัย

การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอตามลำดับขั้นตอน ดังนี้ ขั้นเตรียมการ ขั้นวางแผนพัฒนา และ ขั้นปฏิบัติการ

ผลการวิจัยขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ เป็นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับ

ประถมศึกษา สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนเมืองนครชุมร จำนวน 11 โรงเรียน จากการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ต้องการให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารและการแข่งขัน ทั้งนี้มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษควรออกแบบการสอนให้มีบริบทสอดคล้องเช่นกัน มีความกล้าแสดงออก มีเทคนิคการสอนที่หลากหลาย ดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้

ผลการวิจัยขั้นที่ 2 ชี้วางแผนพัฒนา เป็นการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษา ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ การสอบถามแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีรายละเอียดดังนี้ จากการสัมภาษณ์และสอบถามครูผู้สอนรายวิชาภาษาอังกฤษ โดยกระบวนการสนทนากลุ่ม พบว่า ต้องการให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้นมีทักษะในการสื่อสาร คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน พัฒนาความสามารถของนักเรียนทั้งสื่อสาร รับสาร สามารถสื่อสารกับชาวต่างชาติได้ มีความรู้ความเข้าใจในสารสนเทศต่าง ๆ และคิดสรรமாக่อประโยชน์เพื่อพัฒนาความรู้ด้านต่าง ๆ ได้ สามารถเรียนรู้การใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารไปยังประชาคมโลกอื่น ๆ ได้ และสามารถหาความรู้ได้เองโดยไม่ต้องรอจากครูพี่เลี้ยงหรือทฤษฎีอย่างเดียว ด้านการส่งเสริมผู้เรียน นักศึกษาครูภาษาอังกฤษควรมีความสามารถด้านการประชาสัมพันธ์ จัดป้าย จัดบอร์ด ที่แสดงความรู้ภาษาอังกฤษ เช่น หน้าห้องพักครูภาษาอังกฤษ ในห้องเรียน จัดสิ่งแวดล้อมเป็นภาษาอังกฤษ เช่น ประโยคสำนวนง่าย ๆ วัน เดือน ปี สี หมวดหมู่คำศัพท์ต่าง ๆ เน้นให้นักศึกษาครูใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย เช่น ของจริง บัตรภาพ บัตรคำ แถบประโยค วิดีโอ สื่อเคลื่อนไหว และใช้เทคนิคการสอนที่แตกต่างกันตามเนื้อหา ตามกิจกรรมอย่างเหมาะสมกับนักเรียน เน้น

การพูดภาษาอังกฤษเพียงอย่างเดียว เพื่อฝึกให้นักเรียนโต้ตอบเป็นภาษาอังกฤษ

ผลการวิจัยขั้นที่ 3 ขั้นปฏิบัติการ เพื่อประเมินแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา โดยให้นักศึกษานำข้อมูลจากผลการวิจัยขั้นที่ 1 และ ขั้นที่ 2 มารวบรวม ศึกษาและออกแบบแผนการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับประถมศึกษา คนละ 1 แผน จากจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 27 คน เพื่อให้นักศึกษาได้ทำการทดลองสอน มีการตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้โดยผู้วิจัย ใช้แบบสอบถามปลายเปิด สนทนาซักถาม ให้นักศึกษานำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงแก้ไข ก่อนจะนำไปใช้ปฏิบัติการสอนจริง

จากนั้นดำเนินการให้นักศึกษาโปรแกรมภาษาอังกฤษนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปปฏิบัติการสอนจริงที่โรงเรียนกลุ่มเมืองนครชุม จำนวน 11 โรงเรียน ซึ่งสอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 3 พร้อมทั้งบันทึกภาพวิดีโอการสอน ผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาโปรแกรมภาษาอังกฤษ จากการสังเกต การสนทนาอย่างไม่เป็นทางการและการตรวจสอบจากแบบฝึก มีผลดังนี้ ทักษะการฟังที่ชอบมากที่สุดคือ ฟังนิทานการ์ตูน จากสื่อวีดิทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ทักษะการพูดที่ชอบมากที่สุด คือ ร้องเพลง คิดเป็นร้อยละ 41.48 ทักษะการอ่านที่ชอบมากที่สุด คือ อ่านตัวอักษร อ่านคำง่าย ๆ อ่านตัวเลข คิดเป็นร้อยละ 71.85 ทักษะการเขียนที่ชอบมากที่สุด คือ การเขียนตามคำบอก คิดเป็นร้อยละ 45.18 ประเด็นสุดท้ายคือ ลักษณะของครูภาษาอังกฤษที่นักเรียนชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนุกสนาน เพลิดเพลิน คิดเป็นร้อยละ 60.00

จากการสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยง เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ พบว่าควรเน้นการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) จัดกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่ม ไม่ให้นักเรียนเกิดการเบื่อหน่ายในการเรียน มีเกม มีการแข่งขัน การทายคำศัพท์ ชมวีดิทัศน์ สร้างแบบฝึกเพื่อให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษามากขึ้น

นอกจากนี้ควรเน้นด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมของนักเรียน เช่น การร้องเพลง การเล่นเกม การมีส่วนร่วมในการทำงาน ทำกิจกรรม เรียนอย่างสนุกสนาน มีการช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม รู้จักเสียสละแบ่งปัน รู้จักความอดทน ในการรอคอย บางครั้งต้องรอครูเรียกให้ตอบ มีความเป็นระเบียบวินัยในการเข้าแถวเล่นเกมหรือไม่ส่งเสียงดังในห้องเรียน เมื่อกลุ่มมีคะแนนน้อยกว่ากลุ่มอื่นก็ดีใจกับกลุ่มที่ได้คะแนนมากกว่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การรู้จักหาคำตอบ มีวิธีคิด เช่น การทายรหัสคำศัพท์หรือการเรียงตัวอักษรและการจำคำศัพท์ การทำแบบทดสอบมีทั้งแบบปรนัยและอัตนัย ตั้งเกณฑ์การประเมินให้เหมาะสมกับนักเรียน

### การอภิปรายผล

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ครูผู้สอนควรมีความเชี่ยวชาญ มีประสบการณ์ทางการสอนภาษาอังกฤษ มีวิธีถ่ายทอดที่ดี มีจิตวิทยาในการสอน พูดภาษาอังกฤษชัดเจนและถูกต้องตามหลักการออกเสียง การเน้นคำ การใช้น้ำเสียง สอนตามธรรมชาติไม่เร่งรีบ เข้าใจผู้เรียน คำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน กระตุ้นให้เด็กนักเรียนกล้าแสดงออกและถึงจุดเด่นทางด้านภาษาอังกฤษของแต่ละคนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ สร้างความคุ้นเคยเป็นกันเอง เข้าใจผู้เรียน เพื่อเด็กจะได้กล้าแสดงออก พูดภาษาอังกฤษตลอดเวลาที่สอน แจ่มกฎ ระเบียบ กติกาในการเรียน เข้าใจพื้นฐานของเด็กแต่ละคน สร้างทัศนคติให้รักการเรียนภาษาอังกฤษ เน้นการท่องจำในบางเรื่อง แต่ควรฝึกให้เด็กเกิดการคิดให้มากที่สุด สอนสิ่งใกล้ตัว ให้ผู้เรียนได้นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน มีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ หลากหลายรูปแบบ หมั่นสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ให้ขวัญและกำลังใจนักเรียน ตรวจการบ้านอย่างเคร่งครัด รอบคอบและแก้ไข ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการเล่านิทาน ร้องเพลง เกม วิทยุทัศน์ ใช้สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ เน้นการฟัง การพูด เน้นกิจกรรมการเรียนปนเล่น ใช้เพลงที่ง่าย ๆ ช่วยฝึกการจำคำศัพท์ จัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน จัดกิจกรรมตามเหตุการณ์

จริงเพื่อให้เด็กนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน พามาสอนนอกห้องเรียนบ้างเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศ จัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม ช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้พัฒนาไปพร้อม ๆ กัน

หลักสูตรตามมาตรฐานการศึกษา เปิดโอกาสให้ครูผู้สอนจัดเนื้อหาได้ยืดหยุ่นตามช่วงชั้นนั้น ๆ ไม่ต้องเร่งสอนนักเรียน จึงทำให้เนื้อหาที่เป็นสาระการเรียนรู้มีความกว้าง ยืดหยุ่นตามความสามารถของครูผู้สอน ดังนั้นบางเนื้อหาจึงถูกตัดออกไป เช่น การสอนขนาด รูปร่าง การใช้คำตรงข้าม ชื่อยานพาหนะ การตัดคำศัพท์ในเรื่องต่าง ๆ ให้เหลือน้อยลง ชื่อสี อวัยวะร่างกาย การแสดงกิริยาอาการ สิ่งของในห้องเรียน เป็นต้น นักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษา (จากข้อมูลในชั้นที่ 1) จึงได้ทำการพัฒนาไปงานประกอบการจัดการเรียนการสอน สร้างสื่อการเรียนการสอน เพิ่มทักษะในการสอน เน้นกิจกรรมเดี่ยว กิจกรรมคู่และกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับเวลาเรียนของนักเรียน พยายามทำกิจกรรมที่เตรียมไว้ในแผนการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสภาพการจัดการเรียนการสอนที่กำหนดไว้

การประเมินแผนการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ โดยการสัมภาษณ์นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่า นักเรียนชอบเรียนภาษาอังกฤษ ชอบกิจกรรมการฟังโดยการทายคำศัพท์ ทายเลข กิจกรรมการพูดคือ ร้องเพลง กิจกรรมการอ่านคือ อ่านอักษร อ่านคำง่าย ๆ อ่านตัวเลข กิจกรรมการเขียนคือการเขียนตามคำบอก และชอบครูที่สอนสนุก

### ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยเห็นได้ว่า ควรนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้กับการสอนภาษาอังกฤษในระดับชั้นอื่น ๆ ด้วย
2. จากผลการวิจัยเห็นได้ว่า ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ควรมีการสอบถาม หรือสัมภาษณ์นักเรียนในเรื่องของความถนัด ทักษะที่ชอบของภาษาอังกฤษกับนักเรียนก่อนที่จะเริ่มสอน เพื่อที่จะมีเวลาให้ครูได้เตรียมเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน

3. จากผลการวิจัยเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาต้องคำนึงถึงบริบทของโรงเรียน สมรรถนะและศักยภาพของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันของแต่ละโรงเรียนด้วย

### ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการทำวิจัยครั้งต่อไปควรกำหนดแนวทางการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาให้ชัดเจนว่าจะเน้นในเรื่องใด การฟัง พูด อ่าน หรือ เขียน ถ้าทำเป็นแบบรวมทุกทักษะจะมีความยากในการเก็บข้อมูลและการเตรียมเนื้อหาที่จะใช้สอนนักเรียน

2. ควรกำหนดเวลาให้ชัดเจนในการวางแผนการวิจัย ทุก ๆ ขั้นตอน เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ ใช้ระยะเวลาในขั้นตอนเตรียมการค่อนข้างนาน และมีระยะเวลาในขั้นตอนที่ 2 และ 3 มีน้อย

### เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). แผนยุทธศาสตร์ปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศ (พ.ศ. 2549 – 2553). กรุงเทพฯ :วัฒนาพานิช.
- ปาริชาติ ชมชื่น. (2555). รูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่มีประสิทธิผลในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุบลราชธานี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.



เศรษฐภรณ์ หน่อคำ. (2548). การพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษในโรงเรียนสองภาษา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (วิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.  
สมศักดิ์ สินธุระเวชชัย. (2542). มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. (2548). แนวทางการดำเนินงานโรงเรียนในโครงการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการเป็นภาษาอังกฤษ (English Program). ม.ป.ท. : ม.ป.พ. (อัดสำเนา).

Anderson, L.W., & Krathwohl, D.R. (Eds.). (2001). *A taxonomy for Learning, Teaching and Assessing : A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational objectives: Complete edition*. New York : Longman.